TRA

m = 577158
2/1 = 633158

Asociaţia Bibliotecarilor din România

Tratat de biblioteconomie

Coordonare generală: prof. univ. Mircea Regneală

Vol. II
· partea I ·
Managementul colecţiilor şi serviciilor de bibliotecă

Coordonare: prof. univ. Mircea Regneală
Introducere de prof. univ. Mircea Regneală

BCU Cluj-Napoca
BIBCN202000972

Asociaţia Bibliotecarilor din România
Bucureşti
2014

1.1. ROLUL ŞI FUNCŢIILE BIBLIOTECII CONTEMPORANE

Biblioteca - abordare conceptuală şi evolutivă
Misiunea bibliotecii în societatea contemporană
Dimensiunea informaţională şi tehnologică a bibliotecii
Dimensiunea educativă a bibliotecii
Dimensiunea culturală a bibliotecii
Dimensiunea socială a bibliotecii

1.1.1. Biblioteca – abordare conceptuală şi evolutivă

Conceptul de bibliotecă a devenit din ce în ce mai dificil de definit. În acepţiunea clasică, *biblioteca* este definită prin conceptul de colecţie fiind considerată bibliotecă o colecţie publică sau privată de documente deţinută şi administrată de o persoană sau o instituţie. Termenul *bibliotecă* este folosit şi pentru a denumi clădirea sau partea din clădire care adăposteşte o astfel de colecţie. Definiţia este corectă dar oarecum simplistă întrucât nu reflectă ce reprezintă o asemenea structură instituţională din punctul de vedere al misiunii sale sociale şi al serviciilor pe care le oferă.

De-a lungul istoriei, regăsim biblioteca ca o instituţie socială în diferite reprezentări în funcţie de nivelul de dezvoltare al societăţii, de circulaţia informaţiei, de nivelul de educaţie al populaţiei. Biblioteca antichităţii se regăsea lângă temple şi în palatele regale şi era un simbol al recunoaşterii sociale întrucât un regat, o comunitate erau deosebit de apreciate pentru nivelul şi valoarea intelectuală datorate colecţiilor documentare deţinute şi prestigiului cărturarilor săi. Nu de

puţine ori, documentul scris avea o conotaţie sacră, iar bibliotecarul se alătura savanţilor vremii. În perioada medievală, se păstrează şi se dezvoltă tradiţiile cărturăreşti, iar bibliotecile sunt prezente preponderent în mănăstiri. Rolul lor nu este doar de păstrător al documentelor vremii, ci prin celebrele scriptorii sunt copiate manuscrise, mare parte din moştenirea antichităţii fiind salvată în acest fel. Remarcăm şi domeniile diverse ale documentelor şi colecţiilor: teologie, drept, medicină, muzică, retorică, istorie, gramatică etc. şi prin urmare, apariţia universităţilor pare un demers cât se poate de firesc. Bibliotecarul avea reputaţia omului de ştiinţă, a cercetătorului. Biblioteca medievală este instituţia socială cu o extraordinară reputaţie în epocă şi care, din perspectiva actuală, poate fi considerată instituţia fundamentală a emancipării şi progresului social. În epoca Renaşterii şi apoi în perioada modernă, biblioteca rămâne instituţia care reflectă societatea şi spaţiul comunitar. Apariţia tiparului a contribuit decisiv la facilitarea accesului la carte şi acest lucru s-a reflectat în dezvoltarea bibliotecilor atât din punct de vedere numeric cât şi din perspectiva activităţilor oferite. Comunităţile (naţionale sau regionale) se preocupă de înfiinţarea de biblioteci care să fie puse în slujba publicului larg. Apar bibliotecile naţionale, bibliotecile publice şi se poate vorbi despre demersuri de democratizare a accesului la cultură şi educaţie. Prestigiul universităţilor este legat de biblioteca deţinută. Bibliotecarul devine documentarist având misiunea de a organiza şi administra fondurile documentare şi de a asigura accesul la acestea. Secolul XX democratizează cu adevărat accesul la informaţie, iar bibliotecile sunt prezenţe indispensabile ale comunităţilor îndeplinind funcţii patrimoniale, educative, ştiinţifice, culturale. La nivel naţional, bibliotecile îşi delimitează competenţele şi constituie Sistemul Naţional de Biblioteci răspunzând astfel cât mai bine cu putinţă unei nevoi sociale specifice fiecărei ţări. Bibliotecile naţionale îşi asumă misiunea patrimonială, ca misiune principală, bibliotecile publice se pun în serviciul comunităţilor locale sprijinind aceste comunităţi în activităţile lor educative şi culturale, bibliotecile şcolare devin o componentă a procesului didactic, bibliotecile universitare îşi dezvoltă funcţiile educative şi de cercetare, bibliotecile specializate deservesc comunităţi specializate şi de cele mai multe ori sprijină activitatea de cercetare atât în faza premergătoare cercetării prin activităţile de informare şi documentare cât şi în faza de valorificare a rezultatelor cercetării prin activităţile de diseminare.

Secolul XXI aduce o bulversare a modelelor tradiţionale de informare şi documentare: multe schimbări într-un timp scurt, relativ greu de înţeles de către biblioteci şi care obligă aceste instituţii să se adapteze permanent la provocările unei societăţi în continuă schimbare şi în care informaţia are rol determinant.

1.1.2. Mutații la nivelul bibliotecii ca structură de informare şi documentare

Pornind de la biblioteca tradiţională şi până la biblioteca virtuală, întâlnim biblioteca hibrid, biblioteca electronică, biblioteca digitală. Toate aceste noţiuni au în vedere procesele de organizare şi utilizare a unui conţinut informaţional (existent sau nu într-o structură instituţională) şi se întrepătrund şi condiţionează reciproc. Până la un anumit punct, putem vorbi de un conţinut semantic asemănător.

Evoluţia termenului de "bibliotecă" poate fi reprezentată linear astfel: ***Bibliotecă tradiţională → bibliotecă hibrid → bibliotecă electronică → bibliotecă digitală → bibliotecă virtuală.***

În cazul *bibliotecii tradiţionale* accentul cade pe forma tipărită (peste 85%). Vorbim de achiziţia de documente, prelucrarea documentelor, comunicarea documentelor, prezervarea şi conservarea acestora. Utilizatorul vine la bibliotecă pentru a căuta un document, singur sau îndrumat de personalul de specialitate, urmând să-şi găsească resursele informaţionale necesare. Biblioteca tradiţională îi spune unde se găseşte informaţia pe care o caută, în ce document, fără a-i da direct informaţia.

Biblioteca hibrid este biblioteca în care îşi fac simţită prezenţa calculatoarele. Conceptul de bibliotecă hibrid a apărut în literatura anglo-saxonă şi desemnează acea structură în care coexistă documente tradiţionale tipărite, documente audiovizuale, documente multimedia, precum şi posibilitatea de accesare a resurselor informaţionale prin reţele şi, în principal, prin internet. De asemenea, instrumentele de regăsire a resurselor documentare puse la dispoziţia utilizatorilor sunt in format electronic.

Biblioteca electronică este o bibliotecă care are documente text, audiovizuale, multimedia, *transferate* pe suport electronic, organizate în colecţii şi impunând condiţii specifice de consultare. Biblioteca electronică propune utilizatorilor accesul online la catalogul informatizat, precum şi la alte documente secundare de informare (de exemplu: bibliografii, incluzând sau nu rezumate, referate) şi poate oferi, de asemenea, resurse informaţionale

electronice existente sau nu în bibliotecă. Mai multe biblioteci electronice legate într-o reţea îşi pot partaja astfel resursele informaţionale.

Prin posibilitatea de a oferi resurse electronice care nu se află în colecţiile proprii, biblioteca electronică constituie germenele *bibliotecii digitale.*

Biblioteca digitală este conceptul care reuneşte colecţii, produse şi servicii digitale într-un context tehnologic de informare şi comunicare. O bibliotecă digitală este de fapt, o bază de date, o platformă care permite utilizatorilor să lucreze într-un context electronic şi hypertextual. Este un context în care se regăseşte ciclul de viaţă al unei resurse informaţionale de la creare, stocare, prezervare, diseminare, utilizare pînă la informaţie şi conoaştere. Biblioteca digitală se sprijină pe trei piloni importanţi: *colecţiile digitale sau conţinutul digital, tehnologiile de informare şi comunicare, utilizatorul.*

Integrând resursele informaţionale, tehnologiile de informare şi comunicare, utilizatorul, într-un concept organizaţional, *biblioteca digitală* reprezintă contextul care include într-o strânsă dependenţă colecţiile digitale şi instrumentele de management al informaţiei: conceptul de bibliotecă digitală nu este echivalent cu cel de colecţie digitală şi instrumente de management al informaţiei adecvate; reprezintă contextul care reuneşte colecţiile, serviciile, utilizatorii în scopul asigurării întregului ciclu de viaţă al informaţiei: crearea, diseminarea, utilizarea, prezervarea, procesul de informare propriu-zisă, cunoaşterea. Biblioteca digitală este în egală măsură un concept organizaţional dar şi o structură stabilă.

Biblioteca virtuală are accepţiuni foarte diverse toate pornind de la sensurile de virtual, de realitate virtuală. Sensurile bibliotecii virtuale pot merge de la o simplă pagină Web până la o bibliotecă într-o realitate tridimensională. Nu s-a impus în literatura de specialitate o definiţie ştiinţifică a conceptului de bibliotecă virtuală, sensurile vehiculate fiind cele contextuale, colocviale sau impuse ca o sintagmă şablon. Biblioteca virtuală rămâne doar un concept organizaţional care integrează într-un context unitar resurse electronice, tehnologii de informare şi comunicare, utilizatorii fără o precisă delimitare spaţio-temporală. Altfel spus, biblioteca virtuală este o bibliotecă digitală fără delimitări spaţio-temporală şi, am mai adăuga, că şi fără respectarea riguroasă a principiilor de construcţie, structurare, prelucrare, comunicare, utilizare, prezervare a resurselor informaţionale exclusiv electronice.

În domeniul ştiinţelor informării şi comunicării, termenii de bibliotecă digitală şi bibliotecă virtuală sunt consideraţi sinonime parţiale şi de fapt, când se vorbeşte de bibliotecă virtuală se are în vedere sensul mult mai concret şi mai explicit al bibliotecii digitale.

1.1.3. Misiunea bibliotecii în societatea contemporană

Biblioteca ca instituţie a parcurs (şi în unele aspecte încă parcurge) o criză identitară. Paradigmele informaţiei s-au schimbat şi au determinat schimbări profunde în toate procesele de producere, prelucrare, comunicare, utilizare, conservare a resurselor informaţionale şi documentare. O primă paradigmă ar fi *paradigma tehnică* conform căreia toate procesele biblioteconomice de prelucrare, organizare, comunicare, utilizare a resurselor informaţionale şi documentare sunt condiţionate de utilizarea unei infrastructuri TIC şi, prin urmare, bibliotecile sunt obligate să îşi definească modelul de funcţionare în acord cu această condiţionare TIC. De asemenea, *se mută accentul de la document către informaţie*. Bibliotecile organizează şi gestionează colecţii de documente pe care la pun la dispoziţia utilizatorilor, iar aceştia îşi selectează informaţia utilă. Acum bibliotecile trebuie să organizeze şi să administreze şi informaţia, oferind-o utilizatorului, şi nu doar să îi indice documentul unde o poate găsi. Alături de colecţiile tradiţionale, bibliotecile sunt obligate să dezvolte şi produse şi servicii care oferă acces facil la resurse informaţionale. O altă paradigmă ar fi paradigma de *conservare versus utilizare*. Utilitatea bibliotecii este dată de măsura în care sunt utilizate colecţiile sale, de măsura în care reuşeşte să satisfacă nevoile de informare ale utilizatorilor şi astfel să aibă un rol educativ, formativ şi de informare la nivelul comunităţii deservite. *Se mută accentul de la lucrul individual spre lucrul colectiv* atât în cazul utilizatorilor, cât şi în cazul bibliotecilor. Bibliotecile nu mai sunt entităţi precis individualizate şi relativ izolate în exercitarea activităţilor lor. Sunt nevoite să colaboreze, să fie complementare în activităţile de informare cu alte instituţii similare, să faciliteze accesul la informaţii, care nu sunt obligatoriu regăsite în propriile colecţii. Şi nu în ultimul rând, *biblioteca nu mai este titularul activităţilor de informare şi documentare.* Biblioteca se află în relaţie de complementaritate sau chiar concurenţială cu internetul.

Asociaţiile profesionale naţionale şi internaţionale, organisme internaţionale, comunităţi profesionale şi ştiinţifice au sprijinit şi sprijină acestă instituţie fundamentală – biblioteca – în a-şi defini menirea în

societatea actuală. Astfel, în 1994, UNESCO (care a promovat şi susţinut programul Acces Universal la Informaţie) şi IFLA (International Federation of Library Associations) au lansat *Manifestul Unesco pentru Biblioteci Publice* (UNESCO, 1994).

Principiul de bază al acestui *Manifest* este acela că libertatea, prosperitatea şi dezvoltarea societăţii şi a indivizilor sunt valori fundamentale condiţionate de nivelul de educaţie, de accesul neîngrădit la informare şi cunoaştere, iar biblioteca publică reprezintă instituţia care poate deveni o forţă activă în procesele de educaţie, cultură şi acces la informaţie şi cunoaştere pentru orice membru al comunităţii locale şi implicit al societăţii indiferent de vârstă, sex, rasă, religie, naţionalitate, limbă sau statut social. Bibliotecile publice trebuie să se preocupe în a susţine lectura şi interesul pentru lectură la orice vârstă, să susţină procesele educaţionale atât la nivel individual cât şi colectiv şi instituţional; să asigure şanse egale la informare pentru toţi membrii comunităţii; să se preocupe de conservarea patrimoniului cultural, artistic şi ştiinţific; să promoveze dialogul intercultural; să sprijine activităţile economice şi sociale din mediul comunitar. *Manifestul Unesco* este reafirmat şi întărit prin *Manifestul IFLA pentru Internet* (IFLA, 2002) şi *Declaraţia de la Glasgow* (IFLA, 2002). Multe din principiile enunţate în aceste documente sunt valabile pentru toate tipurile de biblioteci. Statele lumii, asumându-şi aceste manifeste, au recunoscut rolul bibliotecilor în asigurarea accesului la informare şi educare ca un drept fundamental al omului, rolul bibliotecii ca factor activ în activitatea comunităţilor oferind sprijin în activităţile culturale, educative, sociale, recreative etc.

1.1.4. Dimensiunea informaţională şi tehnologică a bibliotecii

Biblioteca modernă este o bibliotecă hibrid în care resursele informaţionale şi disponibilizarea acestora se realizează prin intermediul Tehnologiilor Informaţiei şi Comunicării (TIC). Utilizatorii bibliotecii, într-o tipologie deosebit de eterogenă, au nevoi de informare din ce în ce mai complexe şi sunt din ce în ce mai exigenţi în solicitările lor privind produsele şi serviciile

informaţionale. Serviciile oferite de biblioteci îmbină spaţiul fizic, concret al instituţiei cu spaţiul digital şi astfel se remarcă o anumită dematerializare a serviciilor de bibliotecă, o extensie a acestora în mediul digital. Internetul poate fi pentru biblioteci un aliat, dar şi un concurent. Bibliotecile profită de avantajele acestei infrastructuri şi oferă acces la resurse de informare, care nu se află în propriile colecţii, dar şi dezvoltă produse şi servicii de informare electronice disponibile online, precum colecţii şi biblioteci digitale, baze de date, platforme pentru activităţi partajate, colective etc. Bibliotecile au integrat aplicaţii din categoria Web 2.0 în activitatea lor şi a utilizatorilor lor în special platformele şi reţelele de socializare. Acestea sunt un adevărat suport de marketing şi îşi dovedesc utilitatea în comunicarea cu utilizatorii bibliotecii, în semnalarea evenimentelor bibliotecii, a anunţurilor, informaţiilor utile privind activitatea instituţiei, în recomandarea de documente interesante din colecţii, în obţinerea unui feed-back al utilizatorilor, contribuind astfel la ameliorarea serviciilor oferite de bibliotecă. Relaţia bilaterală utilizator – bibliotecă devine, datorită reţelelor de socializare, o relaţie multilaterală, un mediu colaborativ de lucru şi comunicare permiţând utilizatorilor să interacţioneze atât cu biblioteca cât şi între ei. Tehnologiile video sunt utilizate de biblioteci în activităţile lor de promovare dar şi pentru realizarea de produse şi servicii de informare şi documentare vizuale (de exemplu, pentru utilizatorii cu deficienţe de vedere) sau material didactic şi cultural. Glisarea conţinutului digital spre tehnologiile mobile a determinat bibliotecile să urmeze şi ele acest curs şi astfel serviciile de referinţe şi de promovare ale bibliotecilor se extind spre mediul tehnologiillor mobile. Asemenea tehnologii care permit facil interferarea textului scris cu audiovizualul, sunt considerate a fi inovative în domeniul educaţional.

Bibliotecile au făcut din internet un aliat şi profitând de avantajele acestei infrastructuri, oferă acces la resurse de informare, care nu se află în propriile colecţii, dar au şi dezvoltat produse şi servicii de informare electronice disponibile online precum colecţii şi biblioteci digitale, baze de date, platforme pentru activităţi partajate, colective cum sunt cele de elearning etc. Modelele de comunicare utilizate pentru a relaţiona utilizatorii cu produsele şi serviciile informaţionale online sunt condiţionate de avantajele, limitele şi restricţiile impuse se sistemul informatic şi au în vedere accesul facil la informaţie, protejarea şi securizarea sistemelor informatice, dar şi a utilizatorilor şi a informaţiilor personale ale acestora. Bibliotecarul poate indirect sau direct să ajute la facilitarea accesului la informaţie.

1.1.5. Dimensiunea educativă a bibliotecii

Funcţia educativă, obiectiv central al bibliotecilor şcolare şi universitare este prezentă şi în cazul bibliotecilor publice. Biblioteca publică este văzută ca o a doua şcoală după şcoala propriu- zisă. Spre deosebire de şcoala propriu-zisă care se adresează unor categorii bine determinate de persoane de vârste şi domenii de interes clar precizate, biblioteca publică se adresează cu mesajul educativ tuturor persoanelor, indiferent de vârstă, mediu social etc. Biblioteca publică are vocaţie educativă sprijinind indivizi şi comunităţi şi fiind partenerul autorităţilor locale în lupta contra iletrismului, contra excluderii sociale, contra abandonului şcolar, în sprijinul comunităţilor defavorizate în a avea acces la informaţie, în recalificarea şomerilor, în asigurarea egalităţilor de şanse la educaţie şi inserţie socială a persoanelor cu deficienţe, în sprijinul indivizilor şi comunităţilor locale în manifestările lor artistice şi culturale.

Dimensiunea educativă a bibliotecii se manifestă prin programe de susţinere a lecturii; cursuri de instruire informaţională; ateliere şi cursuri practice pe diverse teme; conferinţe de instruire şi popularizare a ştiinţei şi cunoaşterii; realizarea de produse şi servicii specifice pentru utilizatori; parteneriate cu instituţii de educaţie şi cultură pentru instruirea utilizatorilor bibliotecii şi a publicului larg etc., toate acestea subordonate misiunii fundamentale a bibliotecii de asigurare a accesului la informare şi cunoaştere, de formare a indivizilor şi comunităţii, de participare activă la viaţa comunităţii.

Utilizatorii creează (recreează), utilizează (reutilizează) conţinutul digital datorită facilităţilor oferite de Web 2.0. Caracteristicile actuale ale internetului şi îndeosebi ale web-ului permit utilizatorilor să interacţioneze fie cu sistemele de informare şi regăsire a informaţiei, fie prin intermediul acestora, cu alţi utilizatori. Tehnologiile educaţiei, informaţiei, comunicării contribuie la formarea utilizatorilor şi astfel aceştia dobândesc competenţele specifice necesare creării de conţinut digital relevant şi de a-l publica în spaţiul web. Bibliotecile au depăşit stadiul de serviciu pasiv de informare şi documentare şi se orientează, din ce în ce mai mult, către aplicaţii din categoria Web 2.0 care să permită comunicarea, lucrul colaborativ.

Platformele de elearning, platformele interactive de informare, platformele de lucru colaborativ au devenit prezenţe şi în biblioteci (sau bibliotecile sunt implicate, cu alte instituţii, în proiecte care dezvoltă aceste tipuri de servicii de informare şi de comunicare) şi astfel se creează contexte, spaţii digitale pentru activităţi formative, educative sau de lucru individual sau în echipă. De asemenea, bibliotecile au integrat reţelele de socializare în activitatea lor şi a utilizatorilor lor. Mai mult, se consideră că bibliotecile trebuie să se regândească pe ele însele ca organizaţii Web 2.0, adică Biblioteca 2.0, în care responsabilităţile şi autoritatea să fie distribuite, partajate, iar toate activităţile şi procedurile să fie integrate, flexibile şi orientate către utilizatori definindu-se astfel un nou model de comunicare instituţională.

1.1.6. Dimensiunea culturală a bibliotecii

Funcţia culturală a bibliotecii este mult mai vizibilă în cazul bibliotecilor publice decât în cazul celorlalte tipuri de biblioteci fiind parte a misiunii lor în comunitatea deservită. Aşa cum precizează şi *Manifestul Unesco*, bibliotecile publice sunt instituţiile care au obligaţia la nivelul comunităţii deservite, să protejeze şi să valorifice moştenirea culturală locală, să se implice în susţinerea manifestărilor culturale şi artistice ale comunităţii. Interferenţa textului scris cu exprimarea artistică sub forma artelor vizuale şi a artelor spectacolului, realizarea de colaborări, parteneriate, asocieri de diferite tipuri şi mărimi sunt des întâlnite în viaţa bibliotecilor. Deosebit de important pentru o bibliotecă publică este patrimoniul documentar local care reprezintă memoria comunităţii, parte a moştenirii culturale locale care se adaugă moştenirii culturale naţionale şi universale. Expoziţiile pe diferite teme şi din diferite domenii ale cunoaşterii umane, prezentările de carte, conferinţele, întâlnirile cu personalităţi ale lumii culturale şi ştiinţifice, diverse manifestări ale artelor spectacolului au devenit activităţi curente ale bibliotecilor publice prin care este pusă în valoare moştenirea culturală locală, naţională şi universală - toate acestea contribuind la educaţia culturală şi artistică a publicului larg.

1.1.7. Dimensiunea socială a bibliotecii

Biblioteca este partenerul autorităţilor centrale şi locale, precum şi al altor instituţii şi organizaţii, în proiectele şi activităţile sociale ale acestora. Prin faptul că asigură acces democratic, nediscriminatoriu la colecţiile şi serviciile sale, biblioteca are implicit o dimensiune socială. De asemenea, biblioteca este instituţia care sprijină agenţii economici din comunitatea locală în demersurile lor specifice de informare, documentare sau chiar promovare. De asemenea, sprijină comunităţile defavorizate sau grupurile minoritare contribuind la sporirea egalităţii de şanse în mediul social. Biblioteca rămâne singurul spaţiu cu acces liber, gratuit, pe toată durata zile pentru orice cetăţean şi un spaţiu cu rol informativ, educaţional, cultural, pe drept cuvânt, spaţiu comunitar.

Tendinţa de globalizare a comunicării, a colaborării scoate bibliotecile dintr-o stare de relativă izolare şi le obligă să lucreze în proiecte comune, să se sprijine reciproc, să realizeze produse şi servicii informaţionale prin partajarea eforturilor şi prin punerea în comun a resurselor de informare şi documentare de care dispun. Se dezvoltă modele de comunicare interinstituţională care au în vedere comunicarea cu publicul ţintă . Bibliotecile par a fi înţeles că abordarea individualistă nu este o soluţie de dezvoltare, ci activităţile partajate, proiectele comune sunt alternativa.

1.1.8. Concluzii

Bibliotecile sunt obligate să îşi desfăşoare activitatea într-un nou context informaţional şi de comunicare, ele fiind de fapt, acele structuri de informare şi documentere care trebuie să capitalizeze, prelucreze, disponibilizeze şi să valorifice în forme specifice resurse informaţionale şi documentare din cele

mai diverse. Pentru a-şi îndeplini menirea, bibliotecile trebuie să se preocupe de elaborarea şi punerea în aplicare a noi *modele de organizare a informaţiei*; să stabilească şi să furnizeze *criteriile de regăsire* a informaţiei (criteriile derivate din analiza comunităţii deservite, din misiunea şi obiectivele bibliotecii, din cunoaşterea modalităţilor şi formelor de construcţie şi comunicare a informaţiei); să asigure *evaluarea* şi *selectivitatea* în regăsirea informaţiei; să elaboreze *produse şi servicii de informare electronice* accesibile prin internet; să contribuie la dezvoltarea *cercetării fundamentale şi aplicative* în domeniul ştiinţelor informării şi comunicării.

Bibliotecile au apărut ca urmare a necesităţii sociale de educare şi formare susţinând direct şi indirect dezvoltarea societăţii. Menirea sa nu s-a schimbat, biblioteca rămânând instituţia care poate răspunde cel mai bine nevoilor educaţionale, culturale, recreative ale comunităţilor. Biblioteca trebuie să îşi clarifice menirea şi identitatea şi astfel, să îşi consolideze funcţiile fundamentale; să îşi modifice, modeleze, remodeleze multe din activităţi; să fie deschisă spre colaborare şi parteneriate; să iasă dintr-o zonă de pasivitate spre o zonă de servicii active, să sprijine activ nevoile comunităţii deservite astfel încât să poate fi ceea ce se conturează ca o cerinţă socială: *biblioteca – spaţiu comunitar.*

Bibliografie de recomandare

1. BERTRAND, Anne–Marie. *Bibliothèque publique et public library: Essai de généalogie comparée*. Villeurbanne: Presses de l'Enssib, 2012.

2. HASTINGS, Robin. *Microblogging and Lifestreaming in Libraries*. London: Facet Publishing, 2010 (*The Tech Set Series*).

3. IFLA/*UNESCO Public Library Manifesto*. http://www.ifla.org/publications/iflaunesco-public-library-manifesto-1994; http://www.unesco.org/webworld/libraries/manifestos/libraman.html [Accesat: 10 iunie 2014].

4. IFLA *Internet Manifesto*. http://www.ifla.org/files/assets/faife/publications/policy-documents/internet-manifesto-en.pdf -2002 [Accesat: 10 iunie 2014].

5. TÎRZIMAN, Elena. *Colecţii şi biblioteci digitale*. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 2011.